

Id: PLA-	Version: 1.0	Dokumenttyp: Plan	Typ av styrning: Styrande
Framtagare: Dan Paulström	Godkännare: Dan Paulström	Datum: 2023-10-19	

Plan för nödvattenförsörjning

Utgångspunkten för planering om nödvattenförsörjning utgår från tre scenarion.

- Otjänligt vatten med utfärdad kokrekommendation,
- otjänligt vatten där vattnet inte blir tjänligt med kokrekommendation och
- vattenavbrott inom ett sammanhållet geografiskt område.

Utgångspunkten är att prioriteringen av nödvatten ska göras så att påverkan på den enskilda människan och samhället blir så liten som möjligt.

#	Scenario	Konsekvens	Omfattning	Varaktighet
A	Otjänligt vatten med kokrekommendation	Kokrekommendation gäller för dricksvatten. Vattnet kan drickas och användas i matlagning efter att det kokats. Det finns vatten i kranen och vattnet kan nyttjas för sanitära behov med mera.	Ett sammanhållet geografiskt område med cirka 10 000 – 40 000 berörda personer/boende.	Upp till 3 månader
B	Otjänligt vatten	Det finns vatten i kranen och vattnet kan nyttjas för sanitära behov med mera.	Ett sammanhållet geografiskt område med cirka 10 000 – 40 000 berörda personer/boende.	Upp till 3 månader
C	Avbrott	Totalt avbrott i leveransen av dricksvatten. Avbrottet innefattar även att till exempel spolning av toaletter ej fungerar. Ett större avbrott följs ofta av kokrekommendationer (scenario A).	Ett sammanhållet geografiskt område med cirka 10 000 – 40 000 berörda personer/boende.	Upp till 2 veckor

Nämnder och bolagsstyrelser ansvarar för att:

- utifrån riktlinjens planeringsförutsättningar analysera de konsekvenser som kan uppstå i verksamheten samt planera för hantering av dessa
- dimensionera planeringen utifrån ansvarsområde, verksamhetens risker och den samhällsviktiga verksamhet som nämnden/bolagsstyrelsen bedriver
- planera för att inom eget verksamhetsområde prioritera vatten
- vid störningar i vattenförsörjningen samverka och stödja varandra
- planera för att kunna minska sin förbrukning av vatten när så påkallas
- planera för att kunna aktivera nödvattenrutinerna när omfattningen på störningen kräver det för att öka möjligheten att hantera störningen på ett tillfredsställande sätt.

Nödvattenplan

Denna plan gäller för Göteborgs Stads Kollektivtrafik (GSK), GS Buss AB (GSB) och GS Trafikantservice AB (GST).

Bolagens ansvar

Bolagen ska:

- Dimensionera planeringen utifrån ansvarsområde, verksamhetens risker och den verksamhet som bolaget bedriver.
- Planera för att inom ramen för eget verksamhetsområde prioritera vatten.
- Planera för att kunna minska sin förbrukning av vatten när så påkallas.
- Planera för att kunna aktivera nödvattenplanen.
- Samverka mellan bolagen.

Stöd från andra nämnder och styrelser med ansvar

Utöver grundskoleförvaltningens uppgifter så anges ett antal nämnder och styrelser med särskilda uppdrag i denna rutin. De ska tillse att stadens riktlinje revideras två gånger per mandatperiod och vid behov.

Kretslopp- och vattennämnden

Kretslopp- och vattennämnden har som stadens VA-huvudman i uppdrag att tillgodose invånarnas och övriga brukares behov av en säker, effektiv och miljömässig vattenförsörjning. Kretslopp- och vattennämnden ska vid störningar i vattenförsörjningen så snabbt som möjligt återställa normal leveransförmåga samt fram till dess skyndsamt tillhandahålla nödvatten utifrån prioritering.

Kretslopp- och vattennämnden ansvarar för att:

- ha förmåga att skyndsamt komma igång med arbete för att återställa normal leveransförmåga av vatten.
- identifiera prioriterade verksamheter inom Göteborgs Stads geografiska område i samråd med verksamhetsutövaren och stadsledningskontoret.
- föra en dialog med identifierade offentliga och privata aktörer om deras nödvattenbehov och om vilka egna reservlösningar som finns i verksamheterna.
- identifiera lämpliga uppställningsplatser för nödvattentankar i samråd med berörda.
- vid störningar i vattenförsörjningen initiera samverkan om nödvattenförsörjningen med berörda.
- planera för och beräkna hur stora volymer nödvatten som kan levereras på kort respektive lång sikt.
- säkerställa egna resurser i form av personal, material, logistik, nödvattenustrutning, reservkraft med mera utifrån planeringsförutsättningarna i denna riktlinje.
- ha förmåga att skyndsamt efter beslut kunna försörja berört område med nödvatten enligt prioriteringar.
- informera berörda vid otjänligt vatten eller vid vattenavbrott i enlighet med Göteborgs Stads riktlinje för kriskommunikation.
- initiera och ta emot hjälp från den nationella vattenkatastrofgruppen (VAKA).
- planera för och analysera när bevakning av utplacerade nödvattentankar behövs.
- ha en beredskap för och förmåga att, vid behov i samband med längre vattenavbrott, ordna med tillfälliga lösningar för sanitet till allmänheten. Detta i enlighet med riktlinjens planeringsförutsättningar.

Göteborgs Stads Leasing AB

Göteborgs Stads Leasing AB ansvarar för att:

- ha förmåga att vid behov kunna bistå andra nämnder och styrelser avseende logistik och transporter av vatten i mindre kärl.

Stadsfastighetsnämnden, Higab AB och Framtiden AB

Stadsfastighetsnämnden, Higab AB och Framtiden AB ansvarar för att:

- ha en beredskap för och förmåga att, vid behov i samband med längre vattenavbrott, ordna med tillfälliga lösningar för sanitet till hyresgäster. Detta i enlighet med riktlinjens planeringsförutsättningar.
- Stadsfastighetsförvaltningen ansvarar för att tillhandahålla tillfälliga toaletter ("bajamajor").

Vattenbehov vid krissituation

En vanlig dag gör en person i genomsnitt av med cirka 160 liter vatten per dygn. Av detta används endast 1–3 liter vatten per dygn till dricksvatten. Resten används till annat, till exempel dusch, toalett och tvätt.

För personal i bolagens verksamheter kan beräknas gå åt ca 10 l/person och dygn för dryck och viss hygien.

Användning av nödvattenplanen

Kretslopp och vatten informerar om när nödvattenläge råder, omfattning och typ av avbrott, via sina ordinarie krisledningsrutiner. GSK initierar arbetet med krisledning enligt ordinarie kanaler enligt krisledningsplanen.

Nödvattentankar

Platser

Våra verksamhetsområden ska ha förberedda platser med lämpliga behållare för dricksvatten.

Resurser

För transport av vatten samt förvaringsplatser för transportkärl, behöver personal och utrymme tillgängliggöras på respektive enhet. Medarbetarna ska också informeras och utbildas i planen och hur man ska agera när planen tas i bruk

Scenario A: Otjänligt vatten med kokrekommendation

Kokrekommendation gäller för dricksvatten. Vattnet kan drickas och användas i matlagning efter att det kokats. Det finns vatten i kranen och vattnet kan nyttjas för sanitära behov med mera.

När dricksvattnet måste kokas – Livsmedelsverkets rekommendationer

När det finns misstanke om att kranvattnet innehåller bakterier, virus eller parasiter som kan göra människor sjuka ansvarar Kretslopp och vatten för att meddela ut detta till berörda abonnenter och att Livsmedelsverkets kokrekommendationer gäller.

När kokrekommendation för dricksvatten föreligger:

- Koka allt vatten som ska drickas eller användas i matlagning. Vattnet ska bubbla kraftigt. Bakterier, virus och parasiter dör när vattnet kokas.
- Förvara det kokta dricksvattnet i väl rengjord behållare och låt det svalna. Låt det stå i rumstemperatur eller svalare – gärna i kylskåp.

Tänk på att kokt dricksvatten ska användas till:

- saft eller andra drycker med vatten
- kaffe, eftersom kaffebryggare inte värmer dricksvattnet tills det kokar
- göra is
- sköljning av frukt och grönsaker som inte kokas eller hettas upp på annat sätt
- tandborstning

Okokt dricksvatten kan användas till:

- tillagning av mat som ska kokas i vatten, till exempel potatis, ris och pasta
- hand- och ansiktstvätt
- duschning, men se till att små barn inte sväljer vatten. Undvik bad.
- körning av diskmaskin på högsta temperatur, använd torkprogrammet
- handdisk, låt disken torka innan den används
- klädtvättning
- städning
- vattning av blommor
- spolning av toaletter

Scenario B: Otjänligt dricksvatten

Om statusen på dricksvattnet skulle vara otjänligt vatten efter provtagning kan det inte drickas eller förtäras även om det kokas. Vattnet kan fortfarande användas till en del hygienändamål och för att spola toaletter med. Försiktighet ska råda så att vatten inte kommer in i mun och ögon.

Exempel på lokala åtgärder för scenario A och B

Överväg behov av att:

- tejpa/stänga kranar för att förhindra användning av kontaminerat vatten.

Scenario C: Vattenavbrott

Totalt avbrott i leveransen av dricksvatten. Avbrottet innefattar även att till exempel spolning av toaletter ej fungerar. Ett större avbrott följs ofta av kokrekommendationer (scenario A).

Exempel på lokala åtgärder för scenario C

- Låsa ordinarie toaletter.

Exempel på material att lagrhålla lokalt

Lokal verksamhet rekommenderas att lagrhålla nedan material:

- Vattendunkar/vattenpåsar
- Sanitetspåsar
- Handsprit
- Tvättservetter
- Plasthandskar
- Engångsartiklar för måltider
- Engångsartiklar för städning